

Xavian XN 360

Neustále energicky rostoucí firmu Xavian, dítko Roberta Barletty a v současnosti (a minulosti a patrně i budoucnosti) celosvětově nejúspěšnější českou audio společností, není nejspíše třeba nijak blíže představovat. Dost možná to platí i pro jejich vlajkovou loď, již desetiletý model XN 360, který ve své době působil jako odvážný experiment a v době dnešní je jasné, že právě z jeho osvědčené filozofie vychází drtivá většina současné produkce. Předběhneme-li, snad nebude nevhodné říct, že o kvalitách Xavian XN 360 vypovídá nejlépe to, že i po deseti letech a jen po minimálních úpravách působí stále jako čerstvý produkt a přestože Xavian v mnohém definuje, také z jeho produkce vystupuje.

Dnes už lze nazvat zkosené, štíhle elegantní tvary Xavian XN 360 pro značku charakteristickými, v době vzniku šlo ale o originální koncept. Bedny Trecentosessanta (italsky 360 – mimochodem, tento slovní popis najdete u paty reprosoustav v plastickém fontu, ne nepodobném tomu, který najdete třeba na zádi vozů Ferrari a jiných) na fotkách vypadají relativně robustní a vysoké, ale jakmile je uvidíte naživo, zjistíte, že jsou v podstatě drobné, zapadající do rozměrů nových sloupků série XN. Na rozdíl od nich ale stojí XN 360 na masivním černém podstavci (obě z MDF), s nímž jsou spojeny pevnými nožkami; do podstavce pak můžete našroubovat ještě odhmoťňovací nožky. Opět na fotografiích vypadá tento model jinak, než v reálném světě – tam jsou křivky a kombinace povrchů ještě harmoničtější než na obrázku. Jak už jsme řekli, na vzhledu XN 360 věk vůbec není znát, prostě jako na pěkné, udržované Italce.

Xavian XN 360 měří na výšku 110,3 cm, jsou extrémně štíhlounké a nakynuly jen do šíře 19,8 cm a do hloubky pronikají na 49 cm, ale jak už je z obrázků patrné, pouze u základny a směrem vzhůru se čelní stěna významně zaklání, evokujíc tak trochu třeba napnutou plachtu ve větru. Na čelní stěnu se při delším prodlení s poslechem dají nasadit robustní krycí mřížky, jsou ale neprůzvučné a určené opravdu jen ochraně.

Tak jak je u Xavian zvykem, i tady je řemeslné provedení, slícování a povrchové zpracování MDF desek tloušťky 2,2 cm (s vnitřní 2 mm vrstvou bitumenu) luxusní a dává vám možnost dřevo si opravdu užít. Je radost se XN 360 dotýkat, jet po jeho hranách i po zajímavé výseči na bocích zhruba ve třetině výšky ozvučnic (tento drobný „jazýček“ najdete i na ostatních sloupcích série XN a je opět jedním z důkazů, jak přelomový model XN 360 je). Pěkně řešené tu je i zapuštění měničů do těla ozvučnice, dokonce i čepy, na nichž drží krycí mřížka, estetiku nijak neruší. Ve spodní části zadní stěny pak jednoduchost tvarů doplňuje přišroubovaná masivní kovová destička s bi-wiringovou kombinací konektorů. Linie jsou maximálně jednoduché a přitom šarmantní, nenarušuje je ani bassreflexový nátrubek, vyvedený dnem ozvučnice a tlačící vzduch onou úzkou mezerou mezi samotnou skříní a podstavcem.

Reproduktory, osazené výhradně v nakloněné čelní stěně téměř čtyřicetkilových reprosoustav, pochází z katalogu firmy Scan-Speak. Neoriginálnější je vysokotónový reproduktor. Výrazný, kovově stříbrný kruh s příznanými šrouby hostí ve své středu atypicky špičatý „ring dome“ s průměrem 3,8 cm se zajímavým závěsem, hliníkovou kmitací cívkou a linearizačními segmenty v magnetické sekci. Tvar tweeteru trochu připomíná efekt kapky padlé na hladinu vody. Poměrně hluboko do prostoru vysokotónového měniče pak sahá středový Scan-Speak Revelator, vynikající reproduktor s ručně impregnovanou papírovou membránou s typickými „řezy“, masivním závěsem a průměrem 12 cm. Toto velké přiblížení středního a nejvyššího pásma tvoří dohromady vlastně klasický minimonitor; a minimonitory jsou známé svou výjimečnou lokalizací a přesností.

O kousek níže pod touto kompaktní sekcí najdeme dvojici identických basových měničů, opět jde o reproduktory Scan-Speak Revelator, opět mají ručně impregnovanou membránu a opět jako u předchozích najdeme hliníkovou kmitací cívkou a linearizační prvky v magnetickém pohonu. Průměr papírových membrán činí 18,2 cm. Opět na nich najdeme paprskovité zářezy, podle specifikace výrobce plněné při ruční kompletaci měničů antirezonanční hmotou.

Xavian XN 360 jsou koncipovány jako třípásmové bassreflexové reprosoustavy, jejich kmitočtový rozsah v toleranci -3 dB činí na danou velikost až neuvěřitelných 28 – 40 000 Hz (bassreflex dýchá dokonce na 25 Hz). Budou se také snadno rozehrávat, ať už díky vysoké citlivosti 90 dB, nebo díky jmenovité impedanci 4 Ohmy (s příznaným poklesem na 3 Ohmy). Přechody pásem přes akustické filtry prvního řádu najdete na hranici 350 a 3 500 Hz.

Xavian XN 360 jsme poslouchali v mírně akusticky upravené prostoře firmy Xavian v hostivickém mlýně u Prahy spolu s elektronikou Hegel – cd přehrávačem CDP4A a zesilovačem H300 – a reproduktorovou kabeláží Xavian Mondiale. Tato kombinace v symetrickém propojení se ukázala ve spojení s XN 360 jako výjimečně příjemná.

Lehce atypický Ring Radiator se ukázal jako výtečný pomocník v rekonstruování iluze prostoru nahrávky. Jak vidíte na fotkách, není třeba udržovat kolem reprosoustav metry volného prostoru, ani složitě laborovat s úhly a pozicemi reprosoustav – XN 360 jsou v tomto ohledu příjemně benevolentní, byť metr z každé strany jim rozhodně sluší. Třeba Davisova „So What“ z „Kind of Blue“ (1997 | Columbia | CK 64935) se i v relativně obyčejné, nijak hlouběji akusticky upravované místnosti ocitla mimo hmotu reprosoustav, prostor se umí rozlít do stran i do hloubky směrem za reprosoustavy a zůstává stabilní a velmi pěkně propojený. Ani v kategorii 200 000,- a víc, kam tyhle Xavian patří, to není samozřejmost a nutno říct, že velmi dobré rozložení a oddělení nástrojů patří k silným stránkám hudebního zážitku – ještě víc pak již naznačená hloubka, plasticita prostoru.

Když přišla na „přetřes“ Simone Dinnerstein se svou interpretací Bachova „Largo du Concerto #5“, kterou najdete na výběrovém disku „Cabasse La Collection“ (2011 | SONY | 88691918262), nejen spodní oktávy jejího pianu, ale také podkreslující kontrabas ukázaly pevný, kulatý a příjemně konkrétní bas. Objem nástrojů ve spodních frekvencích byl spíše trochu menší, což z části půjde na vrub akustiky prostoru (velký, otevřený prostor), ale z části také tomu, že i když působí XN 360 poměrně impozantně, stále to jsou v podstatě středně velké sloupky s decentním projevem. Nenechte se mýlit, rozeznělá struna kontrabasu vyprodukuje znatelný impuls poměrně citelným důrazem. Pochvalu si zaslouží i to, že ve spojení s Hegel H300 zůstává dýchající a citelná basová energie i při velmi nízkých poslechových hlasitostech.

Střední pásmo má vlastnosti charakteristické pro Xavian – tedy jemnost a příjemnou, uvolněnou a klid. V tomto modelu pak jsou dotaženy na skutečně vynikající úroveň. Je jedno, jestli je to McFerrinova „Don't Worry, Be Happy“ („The Story of Jazz“ | 2000 | EMI | 724357607223), nebo je to Stingova živě nahraná skladba „Fragile“ z koncertu „...all this time“ (2011 | A&M | 493 156-2), vždy jsme narazili na otevřené a opravdu jemné, hladké středy. Vokály obou zpěváků zněly hladivě a velmi příjemně, velmi živě a autenticky pak XN 360 zahrály McFerrinovo tleskání a poplácávání. Jen obtížně se dá slovy vystihnout ta „jinakost“, s jakou se sloupky Xavian staví k hudbě – ta uvolněnost a poklid, kterými je zvuk prodchnutý, jsou v dnešní spěchající době, plné detaily intenzivně tlačících komponentů, velmi neobvyklé. Vlastně jsou ale velmi příjemné, necítíte tu studiovou chladnost a strohost, ale jemnost a laskavost. Skutečně nádherně se u takového přednesu uvolníte, ta neuspěchanost a hudebnost je velmi podmanivá.

Všeobecná velká kultivovanost pokračuje i v pásmu nejvyšším, jak jsme zpozorovali při poslechu vibrafonu ze skladby „Concorde“ ze stejnojmenného alba The Modern Jazz Quartet (2008 | Prestige | 0888072306530). Ring Radiator zvládá vykouzlit tóny zvonivé a atraktivně cinkající, zůstávají však velmi jemné, vlastně až heboučké. Máte také pocit perfektního svázání pásem a i nejvyšší oktávy jsou nedílnou součástí hudebního celku. Navzdor výraznosti je přednes vysokotónového měniče v Xavian XN 360 na hony vzdálen beryliovým či diamantovým kopulkám (ty v porovnání s ním subjektivně poněkud tlačí na objem i znělost), byť znělostí a průzračností inklinuje spíše k nim, než k rozšířenému hedvábí. Důležitější je ale to, že svým klidem zapadá bezchybně do charakteristiky všech pásem.

Xavian XN 360 se nijak nesnaží o efektní přednes, nedává na obdiv svůj zvuk, ale hlavně hudbu samotnou. Proto se musíte uvolnit a nechat je chvíli hrát, abyste docenili, že umí skladbu velmi slušně rozebrat a rozlišení patří rozhodně do high endové kategorie. I krásná, ale poměrně náročná Vivaldiho „La Stravaganza op. 4 no. 3“ („Crystal Cable Arabesque“ | 2009 | Crystal Cable | CC 200901) tak je v podání těchto sloupků bohatá na informace, nemáte pocit, že by vám něco scházelo, ani že by vás detaily zasypávaly a přitahovaly až nežádoucí pozornost. Zvuk nepůsobí analyticky rozpitvaným dojmem, ale naopak je tu prioritou celistvost a přirozenost. Navíc XN 360 patří k nejkolidnějším

reprosoustavám, které jsme kdy slyšeli a je to velmi příjemné (tedy pokud zrovna nepotřebujete koncertní hlasitost trash metalového koncertu).

Nejvyšší modely firmy Xavian patří také k těm, co se drží věrnosti v oblasti barev nástrojů. „Gates to the garden“ Nicka Cavea („No More Shall We Part“ | 2001 | Mute | CDstumm164) předestírají naprosto korektní virbl, kovové činely i precizně vykreslené piano. I Nickův hlas je velice prokreslený a jeho specifický charakter si tu vychutnáte skutečně naplno. Vynikající dojem budí obzvláště činely a to nejen díky kresbě, ale také díky výborně trefené velikosti.

Přednes Xavian XN 360 je prostý jakékoliv mechaničnosti a dramatu, hudba prostě „je“. Dynamické schopnosti Trecentosessanta stačí bez excesů i na tak komplexní skladbu, jakou bezpochyby je Verdiho „Requiem No. 2: Dies Irae“ z referenčního sampleru Bowers&Wilkins a londýnských symfoniků. Jak už jsme říkali, XN 360 nejsou konstruovány na drtivou hlasitost, přesto umí zůstat i při vyšších hlasitostech uspořádané a samozřejmé. Nezahrnou vás velkým, tučným zvukem, drží se spíše kontroly a svěží lehkosti. Když na to přijde, velký buben si ale umí bouchnout, jeho energie je vynikající, stejně jako celková definice. Nejde o studiově suchý úder, je v něm život a přeci jen něco něhy. Celkový hudební vjem je trochu kompaktnější, jednotlivé nástroje mají velmi dobrou vnitřní dynamiku, stejně jako celek.

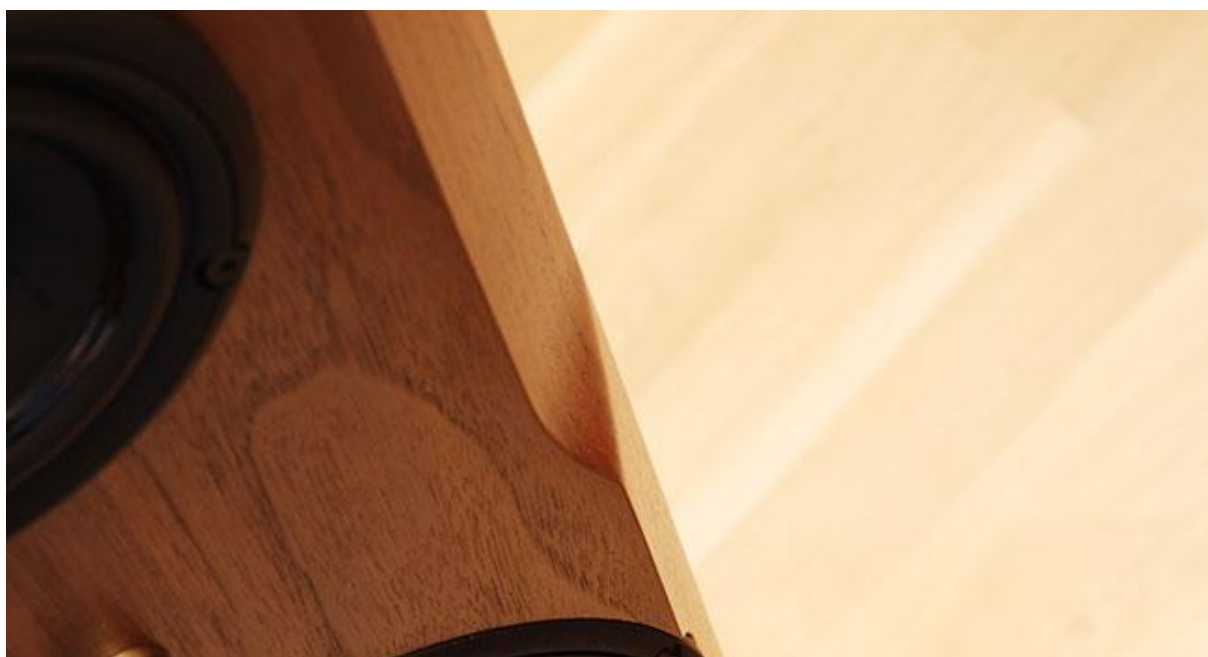

Reprosoustavy značky Xavian je radost poslouchat. „Telegraph Road“ z desky „Love Over Gold“ od Dire Straits (1996 | Vertigo | 800 088-2) má podmanivou, bohatou atmosféru, okouzlí vás čistotou a naprosto nejlepší je ten pocit, že se vše TAK snadno poslouchá, hudba sama plyne, nesvázána (jak

už jsme psali) hmotou sloupků a rozlévající se do místnosti jako měkká, vřelá koupel. Basa má velmi dobrou definici a kytara je zase vhodně energická, reprodukce ale snad ani nemůže být vzdálenější jakékoliv únavnosti – při rozumné hlasitosti se tak dají poslušat dlouhé, předlouhé hodiny.

Možná jste došli k pocitu, že reprodukce XN 360 je měkká a tedy ne tak úplně vhodná pro říznější muziku. Ale to není pravda, třeba našlápnutá rocková „The Bravery of Being Out of Range“ z „Amused to Death“ Rogera Waterse (1992 | Columbia | 468 761 2) jde na věc sice maličko v rukavičkách, vše je zcela prostě nějaké prvoplánové tvrdosti či říznosti, zato je přednes velmi dospělý a když bubeník udeří do kopáku, reprosoustavy zvednou naprosto citelnou tlakovou vlnu. Ne, Xavian vám svým zvukem nevyplaví do krve litry adrenalinu (jako třeba Quadral Titan VIII), přesto jsou XN 360 allroundery, zvládajícími precizně i kouzlo rockové jízdy. Opět hlavně díky kontrole a nadhledu.

Ve zvuku XN 360 nenarazíte nejen na hrubost, ale ani na nějaký propad a nesoudržnost. Titulní track alba „Birds of Fire“ od Mahavishnu Orchestra (2000 | Columbia | CK 66081) zní v perfektně homogenním prostoru, navíc Xavian nabízí brilantně vyrovnané pásmo, kde energie neschází ani nepřebývá v žádném okamžiku, ani na žádné frekvenci. Jednoduše řečeno, integrita hudby je prvotřídní po všech stránkách.

Soulad a harmonii nástrojů napříč pásmy jsme ocenili i v „Palladium“ na desce „Heavy Weather“ od Weather Report (1997 | Columbia | CK 65108). Velmi přítomný kontrabas skvěle doplňovaly činely i saxofon, aniž by byl na jedinou chvíli jeden nástroj ubral prostor jinému. Onen soulad se opět týká i časové domény, signál je výjimečně plynulý a hudba ubíhá, vlastně ani nevíte jak.

Model XN 360 je právem vlajkovou lodí i u tak zkušené firmy, jakou je Xavian. I po těch deseti letech je tím nejlepším, co si můžete od Roberta Barletty poslechnout a ačkoliv se snad jiné firemní modely mohou v některých jednotlivostech zdát alespoň v první chvíli jaksi zajímavější, z dlouhodobého pohledu jsou 360 jednoduše komplexnější, propojenější a kultivovanější, dospělejší. I jejich estetika je sice jasně zařaditelná do portfolia Xavian, ale čím déle se na ně díváte, tím více se vám líbí, tím víc vystupují nad vše ostatní. Těžko říct, čím to přesně je, prostě je to pocit. Nabídnou vám v praxi fascinující prostor, hluboký a vystupující z hmoty reprosoustav, nabídnou v dnešní době naprosto neslýchaný klid a harmonii, nabídnou jemnost i rozlišení a vlastně netlačí na pilu v žádném ohledu. Díky tomu je čirá radost je poslouchat, i když nejsou ani nacinkané, ani basově bujné, ani dokonale analytické, ani ultra transparentní. Jsou, nenalézáme pro to lepší slovo, naprosto „normální“, hrají hudba tak, jak je (s drobnou výhradou u těch nejtvrdších žánrů a vysloveně špatných nahrávek, kde máte pocit, že se v oblečení od Armaniho brodíte rozbahněnou venkovskou cestou) a je jim (a hlavně vám) moc dobře. Pokud je vám podobná charakteristika blízká, pak vězte, že 220 000,- za to určitě stojí.

VHODNÁ MÍSTNOST

MALÁ [< 20m²] [✓] | STŘEDNÍ [> 20m² / < 40m²] [✓] | VELKÁ (> 40m²) [✓]

Kč 220 000,- - standardní provedení

Kč 242 000,- - rosso passione

--- --- --- --- ---

KLADY

+ velmi estetické proporce a provedení

+ skvělé fyzické provedení

+ vyrovnaný, jemný a poklidný zvuk

+ nádherný prostor

+ velmi slušné rozlišení

ZÁPORY

- charakter není vhodný pro vysloveně tvrdou hudbu

- bude se hodit výkonný a autoritativní zesilovač

--- --- --- --- ---

PRODÁVÁ: XAVIAN | www.xavian.cz

pro e-magazín Hi-Fi Voice / www.hifi-voice.com / napsal Daniel Březina